

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/38/2019
Identifikačné číslo spisu: 2017200384
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2017200384.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: MUDr. T. Š., bytom B. Z. K. Č.. XXX, právne zastúpenej: Michal Mrva - advokátska kancelária, s.r.o., AK so sídlom Trenčianska 38, Bratislava 2, IČO: 50 145 860, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 31355-2/2017-BA zo dňa 2. novembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. novembra 2018, č.k. 43Sa/36/2017-107, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp. zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 19. novembra 2018, č.k. 43Sa/36/2017-107, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. e) a g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 31355-2/2017-BA zo dňa 2. novembra 2017 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava č. 255-6/2017-TT zo dňa 13. januára 2017, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 1. júla 2014.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 3 ods. 1 písm. b), § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., § 68 ods. 1 písm. a) zák. č. 578/2004 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že hoci povolenie vydané žalobkyni na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení bolo rozhodnutím Trnavského samosprávneho kraja

k 1. júlu 2013 zrušené, táto naďalej mala podľa žalovanej postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, nakoľko bola držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. L1A/TT/0548/06. Skutkové okolnosti prípadu týkajúce sa najmä vydania povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia a jeho zrušenia, licencie žalobkyne na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) a podanie odhlášky z poistenia k 2. júlu 2013 neboli v konaní medzi účastníkmi spornými. Sporné zostalo právne posúdenie otázky, či žalobkyňa zrušením rozhodnutia o povolení prevádzkovať zdravotnícke zariadenie dňom 2. júla 2013 stratila postavenie SZČO, alebo či jej toto postavenie zostalo zachované ako držiteľovi licencie L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Krajský súd neprisvedčil právnomu názoru žalovanej, že pre účasť na povinnom sociálnom poistení žalobkyne ako SZČO postačuje len držba licencie L1A posudzovaným lekárom, pričom nie je rozhodujúce, či predmetnú licenciu L1A na dosahovanie príjmov aj v skutočnosti využívala a či z nej dosahovala zdaniteľné príjmy podľa osobitného právneho predpisu. Hoci zákon o sociálnom poistení nerozlišuje na účely účasti na sociálnom poistení príjem, ktorý fyzická osoba môže dosiahnuť z viacerých oprávnení, avšak vychádzajúc zo systematického výkladu zákona, samotný status SZČO, teda len splnenie podmienky udelenia oprávnenia, automaticky účasť na sociálnom poistení nezakladá. Preto krajský súd ustanovenia § 21 ods. 1 a 2 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v spojení so zákonnou úpravou osobného rozsahu povinného nemocenského a dôchodkového poistenia podľa § 14 ods. 1 písm. b) a § 15 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. vykladal tak, že pokiaľ fyzická osoba disponuje súčasne dvoma oprávneniami, ktoré podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2011 do 31.12.2013 zakladali status SZČO, účasť na povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení podľa § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. sa posudzuje osobitne vo vzťahu ku každému oprávneniu, ak oprávnenie, na základe ktorého sa výlučne dosahoval príjem podľa § 138 ods. 9, zaniklo. Aj podľa vyjadrenia žalovanej bola žalobkyňa pre účely sociálneho poistenia ako SZČO posudzovaná na základe rozhodnutia o vydaní povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ktoré bez pochybností je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu. Logickým potom je záver, že zánikom tohto povolenia dňom 1. júla 2013 boli naplnené podmienky aj pre zánik povinného poistenia podľa § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého povinné nemocenské a dôchodkové poistenie zaniká vždy SZČO uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovaním zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj

príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobkyne (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/38/2019) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalovanej.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.